

Những điểm nóng khoáng sản ở vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc

Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature

Giới thiệu chung

Vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc* gồm 4 tỉnh: Hà Giang, Tuyên Quang, Cao Bằng, Bắc Kạn có tổng diện tích tự nhiên trên 25.000km², chiếm 7,68% diện tích cả nước. Khu vực này có hơn 2,2 triệu người (Tổng cục Thống kê 2009) thuộc trên 28 dân tộc khác nhau sinh sống (Ủy ban Dân tộc 2012). Với điều kiện địa hình chia cắt phức tạp, khí hậu tương đối khắc nghiệt, hàng năm hứng chịu nhiều thiên tai, khu vực này còn gặp nhiều khó khăn trong phát triển kinh tế - xã hội so với mặt bằng chung của cả nước.

Cũng như nhiều địa phương khác, khoáng sản được xác định là một trong những thế mạnh,

mũi nhọn để phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo ở khu vực này. Trên thực tế, mối quan hệ giữa tăng trưởng của ngành khoáng sản và phát triển kinh tế nhiều lúc trái chiều. Bên cạnh đó, khai thác khoáng sản ở nhiều nơi đã vượt ngoài khả năng kiểm soát của chính quyền địa phương, ảnh hưởng lớn đến môi trường, gây những xáo trộn, bất ổn cả về trước mắt và lâu dài đối với cuộc sống người dân (Trần Thanh Thủy & Nguyễn Việt Dũng 2010).

Khai thác khoáng sản ở nhiều nơi trong vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc đã và đang để lại những hậu quả lớn lên môi trường và cộng đồng địa phương. Khoảng 6 vạn người dân thị xã Cao Bằng và hàng ngàn người dân khác ở hạ nguồn sông Bạc (Hà >

Quang cảnh mỏ sắt Kéo Mỏ, TX. Cao Bằng, tỉnh Cao Bằng sau khai thác (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

* Cao nguyên đá vôi phía Bắc, theo cách phân vùng sinh thái bảo tồn ưu tiên của Quỹ các hệ sinh thái trọng yếu (CEPF), là khu vực có vai trò quan trọng đối với bảo tồn các loài linh trưởng và các loài thực vật. Chi tiết xin tham khảo tại [http://birdlifeindochina.org/sites/default/files/CEPFIIndoChina_EPSummary&info_VN_10Jun09%20\(PDF\).pdf](http://birdlifeindochina.org/sites/default/files/CEPFIIndoChina_EPSummary&info_VN_10Jun09%20(PDF).pdf)

- Giang), suối Tốc Lù (Bắc Kạn) vẫn phải hàng ngày dùng nước sinh hoạt nhiễm độc cyanua do nạn khai thác vàng đầu nguồn các con sông, suối. Nhiều nơi, người dân lật tung cả những thửa ruộng màu mỡ của mình để kiếm quặng. Họ đã tự biến mình thành “quặng tặc” trên chính thửa ruộng của mình (Kiên Trung 2011a). Điều đáng lo ngại là nạn khai thác quặng bất hợp pháp hoặc khai thác có phép nhưng thiếu sự giám sát ở các tỉnh vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc vẫn đang tiếp diễn và có xu hướng mở rộng.

Tài liệu này tổng hợp các thông tin về tình hình khai thác khoáng sản ở địa bàn 4 tỉnh thuộc vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc. Nguồn thông tin chính được tập hợp từ các báo điện tử và các cổng thông tin của địa phương trong thời gian 3 năm trở lại đây. Bên cạnh đó, các chuyến điền dã của nhóm cán bộ Trung tâm Con người và Thiên nhiên cũng bổ sung thêm các cứ liệu, bằng chứng. Chúng tôi hy vọng tài liệu này sẽ giúp độc giả có cái nhìn đầy đủ hơn về bức tranh khoáng sản ở khu vực cao nguyên đá vôi phía Bắc.

Hậu quả của việc khai thác vàng trái phép trên sông Bac, đoạn qua xã Tiên Kiêu, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

Khai thác vàng sa khoáng trên sông Gâm đoạn qua thị trấn Vĩnh Lộc, huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

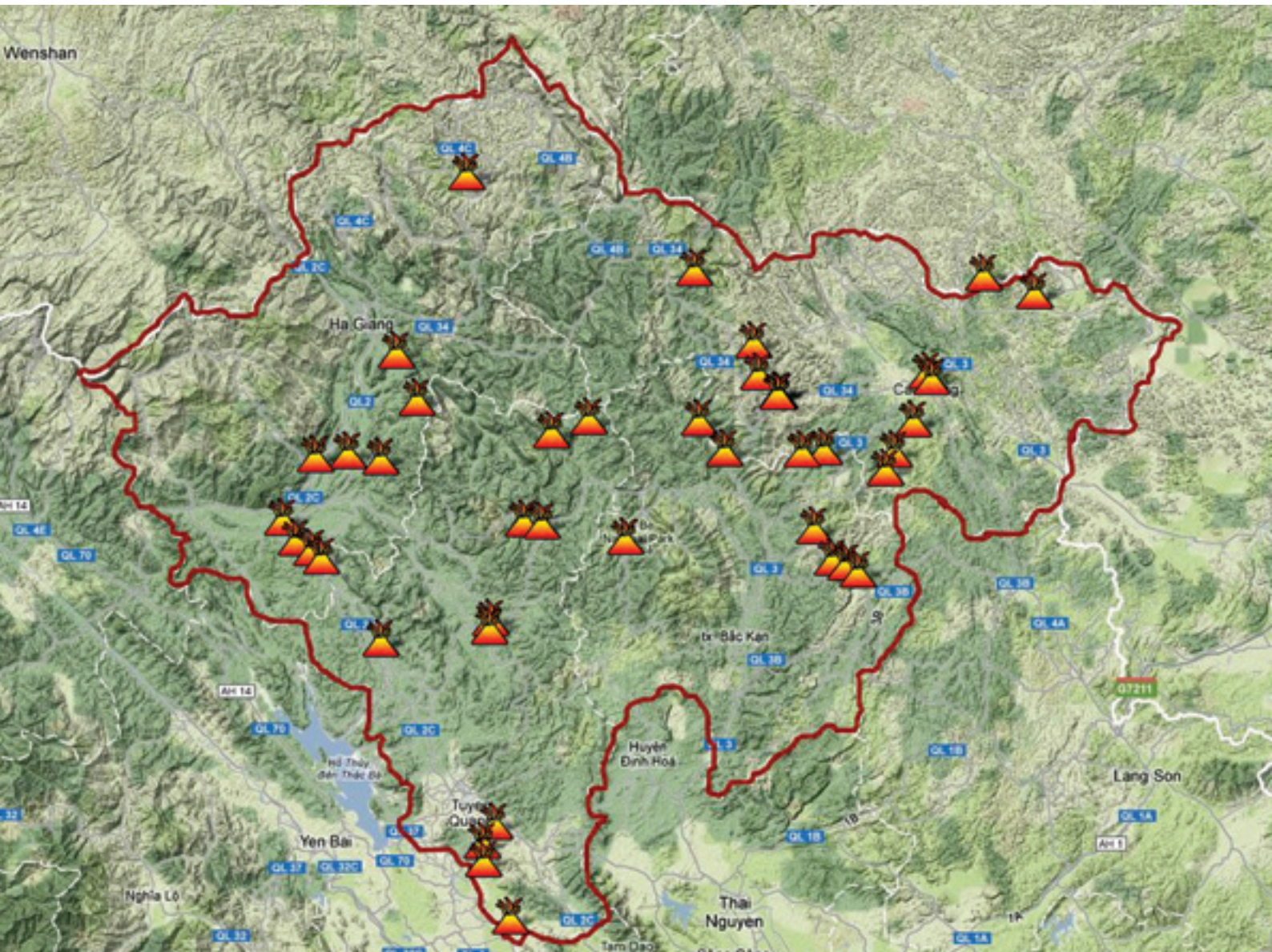
Cao Bằng đã xác định được 142 mỏ và điểm quặng với 22 loại khoáng sản khác nhau, trong đó có những mỏ quy mô lớn với trữ lượng và chất lượng tốt tập trung nhiều ở các huyện Trà Lĩnh, Trùng Khánh, Hạ Lang. Trong đó, quặng sắt có trữ lượng 50-60 triệu tấn, mangan 6-7 triệu tấn, bauxit khoảng 200 triệu tấn. Ngoài ra còn có vàng và thiếc. Đặc biệt quặng mangan có thể đáp ứng nhu cầu công nghiệp sản xuất pin và luyện kim của cả nước. (Sở Tài nguyên và Môi trường Cao Bằng 2007).

Bắc Kạn có 165 mỏ và điểm quặng. Các loại khoáng sản có trữ lượng lớn bao gồm chì, kẽm với 70 mỏ và điểm mỏ, trữ lượng khoảng 4 triệu tấn; sắt có 13 mỏ và điểm mỏ, trữ lượng khoảng 22 triệu tấn; vàng có 17 mỏ và điểm quặng, trữ lượng khoảng 39 tấn; đá vôi, xi măng 150 triệu m³; đá trắng, thạch anh khoảng 460 triệu m³; sét xi măng trên 10 triệu m³; ngoài ra còn có các khoáng sản khác như antimon, titan, kaolin, silic. (Cổng thông tin điện tử Bắc Kạn 2010).

Tuyên Quang có khoảng 200 mỏ và điểm mỏ, 86 điểm khoáng sản thuộc 31 loại khoáng sản được xếp thành 5 nhóm, bao gồm: khoáng sản nhiên liệu (than đá, than nâu), kim loại (sắt, mangan, chì-kẽm, thiếc, antimon), khoáng chất công nghiệp (barit, caolanh-fenspat, dolomit), vật liệu xây dựng (đá vôi, cát cuội sỏi, sét gạch ngói) và nước nóng, nước khoáng (UBND tỉnh Tuyên Quang 2012).

Hà Giang đã xác định được 175 mỏ, điểm mỏ với 28 loại khoáng sản. Trong đó, 4 nhóm quặng có trữ lượng lớn là chì - kẽm, sắt, mangan và antimon. Cho đến nay, đã phát hiện 7 mỏ, điểm mỏ chứa quặng antimon; 19 mỏ, điểm mỏ sắt; 15 mỏ, điểm mỏ chì - kẽm. Trong các nhóm khoáng sản chính, có 2 mỏ sắt thuộc quản lý của Chính phủ là Tùng Bá (huyện Vị Xuyên), Sàng Thần (huyện Bắc Mê); 4 mỏ chì - kẽm, 3 mỏ mangan được UBND tỉnh cho phép thu thập thông tin, khảo sát, đánh giá trữ lượng phục vụ công tác cấp phép khai thác trong tương lai (Cổng thông tin điện tử Hà Giang 2011).

Một số điểm nóng về khoáng sản trong giai đoạn 2009-2012

Ghi chú: Bản đồ chỉ mang tính chất minh họa, không phản ánh chính xác đường biên giới hành chính hoặc biên giới quốc gia.

Cao Bằng

- Mỏ sắt tại xã Tri Phương, huyện Trà Lĩnh
- Cửa khẩu Tà Lùng
- Các xã Vũ Nông, Phan Thanh, Đạo Đức, Thành Công, Thái Học, Thể Dục, Tam Kim và thị trấn Tĩnh Túc, huyện Nguyên Bình
- Mỏ sắt Ngườm Chàng, xã Dân Chủ, huyện Hòa An
- Mỏ Bó Lếch, xã Hoàng Tung, huyện Hòa An
- Mỏ sắt Nà Lùng, xã Duyệt Chung, thị xã Cao Bằng
- Các xã Canh Tân, Minh Khai, Quang Trọng, huyện Thạch An
- Mỏ sắt Kéo Mơ, xã Duyệt Chung, thị xã Cao Bằng

- Mỏ quặng Mangan Tả Than - Hiếu Lễ, xã Lăng Hiếu, huyện Trùng Khánh

Bắc Kạn

- Xã Đồng Lạc, huyện Chợ Đồn
- Mỏ vàng Nà Diệc, xã Lạng Sơn, huyện Na Rì
- Điểm vàng sa khoáng, các xã An Thắng (huyện Pác Nặm), Bành Trạch (huyện Ba Bể)
- Mỏ vàng Tân An, xã Lạng Sơn, huyện Na Rì
- Mỏ vàng Tốc Lù, xã Kim Hỷ, huyện Na Rì
- Các xã Cốc Đán, Thuận Mang, Thượng Ân, huyện Ngân Sơn
- Mỏ vàng Ao Tây thuộc xã Lương Thượng, huyện Na Rì

Hà Giang

- Xã Linh Hồ, huyện Vị Xuyên.
- Thị trấn Tân Quang, thị trấn Vinh Tuy, xã Tiên Kiều, Việt Hồng, Đồng Tâm, Thượng Bình, Vinh Hào, Vinh Tuy, huyện Bắc Quang
- Xã Ngọc Minh, huyện Vị Xuyên
- Mỏ Tả Pan, huyện Bắc Mê
- Mỏ Angtimoan, xã Mậu Duệ, huyện Yên Minh

Tuyên Quang

- Xã Yên Lâm, huyện Hàm Yên
- Các xã Vân Sơn, Hồng Lạc, Sầm Dương, Vinh Lợi, Lâm Xuyên, huyện Sơn Dương
- Các xã Thượng Nông, Sinh

- Long, thị trấn Na Hang, Năng Khả, huyện Na Hang
- Các xã Phú Bình, Yên Lập, huyện Chiêm Hóa

Bản đồ với thông tin chi tiết về các điểm nóng khoáng sản có thể xem trực tuyến tại địa chỉ: <http://goo.gl/maps/GNVoa>

Khai thác vàng tại xã Lương Thành, huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

Người dân trong “cơn lốc” khoáng sản

Với hiện trạng các điểm khai thác khoáng sản nhỏ lẻ trải khắp địa bàn các tỉnh trong khu vực, cộng đồng địa phương không chỉ là đối tượng bị ảnh hưởng bởi các hoạt động khai thác mà còn là nhân tố tham gia. Không có nghề phụ, rảnh rỗi lúc nông nhàn, thiếu đất canh tác là những lý do thường được nhắc đến khi lý giải cho tình trạng đông đảo người dân tham gia mót quặng, đào đãi hoặc gánh, chở quặng thuê cho các đầu nậu, các cơ sở khai thác. Đối tượng tham gia khai thác có đủ các thành phần khác nhau, trong đó một đội ngũ không nhỏ là phụ nữ, trẻ em. Sự hấp dẫn nhãn tiền của nguồn thu từ khoáng sản đã khiến nhiều người dân mù

quáng bán ruộng đất cho đầu nậu hay tích cực bới ruộng, bới rừng, lật suối...và lật cả nền nhà để tìm quặng. Ở một số nơi, tình trạng này diễn ra trên diện rộng, cả thôn, cả xã hay thậm chí cả huyện như ở Nguyên Bình (tỉnh Cao Bằng). Những diện tích đất nông nghiệp, lâm nghiệp một khi bị cơn lốc khoáng sản tràn qua, hầu như sẽ khó hoặc không có cơ hội phục hồi.

Tình trạng khai thác khoáng sản ở các địa phương này đã được các cơ quan báo chí phản ánh khá nhiều trong thời gian vừa qua. Lấy ví dụ, kết quả tìm kiếm từ khóa “khoáng sản” trên báo điện tử VietnamNet từ thời điểm 01/01/2010 đến nay cho ra đến hơn 5.900 kết quả. Tìm kiếm tương tự cho thấy hơn 2.500 kết quả trên báo điện tử VietnamPlus (Thông tấn xã Việt Nam), hơn 930 kết quả trên báo Lao Động điện tử, hơn 1.000 kết quả ở báo Tiền Phong điện tử, và hơn 1.300 kết quả trên báo Nhân Dân điện tử. Những bài báo này đề cập đến nhiều vấn đề khác nhau xung quanh chủ đề khoáng sản, trong đó có không ít bài về hiện trạng ở khu vực cao nguyên đá vôi phía Bắc.

Một điều dễ nhận thấy là trong các phản ánh của báo chí trong suốt một thời gian dài hầu như còn thiếu những góc nhìn cận cảnh về diễn biến thay đổi cuộc sống của cộng đồng địa phương khi họ bị cuốn vào “cơn lốc khoáng sản” hay mối liên hệ giữa sự gia tăng hoạt động khoáng sản với kết quả xóa đói giảm nghèo.

KHI DÂN QUYẾT GIỮ ĐẤT, GIỮ RỪNG

Thôn Pắc Dài (xã Tam Kim, huyện Nguyên Bình, tỉnh Cao Bằng) là vùng thung lũng bằng phẳng, phì nhiêu với 58 hộ dân (tại thời điểm 2010) sinh sống bằng nghề nông với 2 vụ lúa, 1 vụ màu mỗi năm. Người dân ở đây biết rõ họ đang sinh sống trên đất vàng sa khoáng nhưng tôn trọng hương ước của thôn nên quyết tâm giữ đất, giữ rừng cha ông để lại. Tuy nhiên, vùng đất “bờ xôi ruộng mật” này của xã đứng trước nguy cơ bị xóa sổ khi UBND tỉnh ra chủ trương thu hồi đất giao cho một công ty khoáng sản. Người dân phản đối kịch liệt. Lãnh đạo xã, thôn thậm chí xin từ chức vì không đồng tình. Chính quyền cấp huyện cũng không thuận ý, song ở vào thế lưỡng nan vì trên ép xuống, dưới đe lên. Trước sức ép dư luận, tỉnh đã phải rà soát lại và chủ trương dừng cấp phép dự án (Nhóm PV điều tra 2010b).

“Chảy” quặng qua biên giới

Với đường biên giới dài gần 600 km giáp với hai tỉnh Quảng Tây và Vân Nam của Trung Quốc, vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc đối mặt với thách thức lớn về quản lý khoáng sản thất thoát qua con đường tiểu ngạch.

Theo báo chí phản ánh, một lượng lớn quặng khai thác tự phát trong suốt thời gian qua đã được xuất thô sang Trung Quốc theo đường tiểu ngạch và thậm chí qua các cửa khẩu chính thức. Tại thời điểm tháng 4/2010, xã Tri Phương của huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng là một trong những điểm tập kết rất sầm uất trước khi quặng được vận chuyển thô sơ qua biên giới (Nhóm PV điều tra 2010c).

Quặng được đưa lên ngựa sau khi đóng vào các bao tải, mỗi bao nặng nghệt một tạ. Số quặng này được các tư thương vận chuyển từ các điểm thu gom nhỏ lẻ bằng xe máy, hoặc thuê xe tải Jiulong 3 – 4 tấn chở quặng đến.

Trong thời điểm Cao Bằng mạnh tay siết chặt quặng lậu xuất thô qua biên, Tri Phương là đường đi gần như duy nhất và sầm uất nhất. Quặng được tập kết từ các xã khác thuộc Trà Lĩnh đi vào, từ Trùng Khánh, Nguyên Bình, Phục Hòa, Khau Liêu, Thông Huệ... đi sang.

Thậm chí, vẫn không hiếm gặp những xe tải biển 89, 99, 97 từ Hưng Yên, Bắc Ninh, Bắc Kạn... phủ bạt kín mít ịch trên những con đường cấp phối của Trùng Khánh, Trà Lĩnh... và được người dân cho biết, 99% những xe đó chở quặng!

...Ước tính, một đêm chỉ với khoảng ngàn lượt ngựa đi – về, Tri Phương đưa sang Trung Quốc mỗi đêm phải vài chục tấn quặng thô, chủ yếu là quặng mangan. Làm một phép nhẩm tính sơ sơ, nếu con đường tiểu ngạch này hoạt động liên tục với tần suất như kể trên, mỗi năm, Cao Bằng để “chảy máu” một lượng khoáng sản không hề nhỏ.

Theo VietnamNet (Nhóm PV điều tra 2010a)

Quặng thô còn được vận chuyển trên các tuyến đường quốc lộ và qua các cửa khẩu của Hà Giang và Cao Bằng. Tại thời điểm đầu năm 2011, “trên tuyến biên giới chạy qua địa bàn các huyện Mèo Vạc và Đông Văn, tỉnh Hà Giang, tình trạng xuất lậu quặng sang bên kia biên giới đang diễn ra rất nóng. Theo phản ánh của người dân địa phương, mỗi tuần có hàng chục xe chở quặng mangan, vonfram, angtimoan từ các mỏ nằm trên địa bàn các xã biên giới chạy qua cửa khẩu Xín Cái, Phó Bảng” (Lê Việt Dũng 2011).

“Ngay cả với Tà Lùng, cửa khẩu lớn nhất của tỉnh Cao Bằng, trong chưa đầy một tuần của tháng 9/2010, chỉ tính với 30 đầu xe tải, mỗi xe chở 60 tấn quặng thô, ước tính số quặng thô Cao Bằng bị chảy máu lên đến cả chục ngàn tấn” (Lê Việt Dũng 2011). Số quặng này được gom về từ nhiều nơi, riêng xung quanh thị xã Cao Bằng đã có tới gần chục bãi tập kết.

Quặng thô xuất lậu không chỉ có nguồn gốc từ các điểm khai thác nhỏ lẻ của người dân hoặc các mỏ khai thác thổ phi mà bao gồm cả các doanh nghiệp được cấp phép. Câu hỏi đặt ra là: trong vòng một năm có bao nhiêu tấn quặng thô của khu vực này bị xuất lậu qua biên giới?

Vận chuyển quặng sắt trái phép quanh khu vực mỏ sắt Nà Lùng, TX. Cao Bằng, tỉnh Cao Bằng (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

Quặng sắt được tập kết tại xã Hoàng Tung, huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng (Ảnh: ThienNhiem.Net/PanNature)

Vai trò của chính quyền địa phương

Trong các vụ việc về khoáng sản được báo chí đề cập, chính quyền cấp xã, thôn thường ở vào vị trí thụ động. Họ dễ bị bỏ qua, không được thông báo khi có dự án khoáng sản được triển khai tại địa phương, hầu như không thể can thiệp và ngăn chặn sự bùng phát nạn khai thác và vận chuyển lậu khoáng sản diễn ra trong địa bàn.

Trong các ngày 10 – 11/5/2012, Đoàn giám sát của Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã làm việc tại Cao Bằng về việc thực hiện chính sách, pháp luật về quản lý, khai thác khoáng sản gắn với bảo vệ môi trường. Theo báo cáo của UBND tỉnh, thời gian qua địa phương đã ban hành 32 văn bản quy định về quản lý hoạt động khoáng sản và bảo vệ môi trường.

Tuy nhiên, công tác quản lý khoáng sản gắn với bảo vệ môi trường trên địa bàn chưa được thực hiện một cách toàn diện, triệt để, vẫn diễn ra tình trạng khai thác khoáng sản trái phép... Từ thực tế, Cao Bằng kiến nghị Quốc hội và Chính phủ xem xét sửa đổi pháp luật về xử lý vi phạm hành chính theo hướng cho phép tịch thu, tiêu hủy các phương tiện, thiết bị vi phạm trong hoạt động khai thác khoáng sản trái phép.

Đoàn giám sát đề nghị tỉnh Cao Bằng cần gắn quy hoạch về khoáng sản với định hướng phát triển kinh tế - xã hội và với các quy hoạch phát triển của các ngành khác; cần xác định tiêu chí cấp phép và gia hạn các dự án khai thác khoáng sản ở địa phương. Thống kê cụ thể diện tích rừng bị mất do khai thác khoáng sản và diện tích rừng được phục hồi sau khai thác...

(H.Ngọc & C.Tuấn 2012).

Các đợt rà soát, kiểm tra khoáng sản chủ yếu do cơ quan chức năng cấp huyện, tỉnh thực hiện. Trong giai đoạn 2009-2012 đã có nhiều đợt kiểm tra liên ngành về khoáng sản tại bốn tỉnh vùng hành lang đá vôi, tuy nhiên kết quả còn khá khiêm tốn. Đoàn kiểm tra đi khỏi, hoạt động trái phép lại tái diễn, hoặc xử lý được vi phạm nơi này thì lại phát sinh nơi khác. Tình trạng này xảy ra không hiếm, như với hoạt động khai thác khoáng sản tự do ở các huyện Nguyên Bình và Thạch An của tỉnh Cao Bằng, Na Rì và Ngân Sơn của tỉnh Bắc Kạn, huyện Bắc Quang của tỉnh Hà Giang. Hoặc như hoạt động tập kết và vận chuyển quặng thô qua biên giới tại tỉnh Cao Bằng, khi đầu mối ở xã Đàm Thủy, huyện Trùng Khánh bị truy quét, “chợ quặng” Bãi Sàng của xã Tri Phương, huyện Trà Lĩnh kế bên đã trở nên sầm uất hơn.

Việc xử lý không dứt điểm vi phạm, cấp phép chông chéo hay sự thiếu giám sát, thiếu trách nhiệm của chính quyền cấp huyện, tỉnh trong các vụ việc liên quan đến khoáng sản cũng đã gây nên những ý kiến bất bình trong doanh nghiệp và ở cấp cơ sở. Không ít chứng cứ điều tra báo chí cho thấy tình trạng bất nháo trong hoạt động khai thác khoáng sản có dính líu đến hiện tượng “bảo kê”, tham nhũng tại địa phương.

Qua phản ánh của báo chí về bức tranh khoáng sản vùng cao nguyên đá vôi phía Bắc, Cao Bằng là điểm nóng hơn cả. Tuy nhiên, cũng cần ghi nhận rằng chính quyền tỉnh Cao Bằng đã có

những nỗ lực và quyết định mạnh mẽ, trong đó kể đến quyết định của Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu dừng cấp phép mới khai thác quặng sắt và mangan trên toàn tỉnh, trong vòng 2 năm 2011-2012. Ông Nguyễn Hoàng Anh, Chủ tịch UBND tỉnh cũng khẳng định: *“Chiến lược phát triển kinh tế xã hội của Cao Bằng trong giai đoạn 2011 – 2015 sẽ đẩy mạnh trên sáu lĩnh vực, trong đó có du lịch – một trong những tiềm năng vẫn ngủ quên ở Cao Bằng. Sáu lĩnh vực đó không có lĩnh vực khai thác khoáng sản. Sẽ hạn chế tối đa khai thác khoáng sản trái phép và xuất lậu quặng thô như thời gian trước đây”* (Kiên Trung 2011b). Nếu thực hiện đúng quyết tâm như những gì vị lãnh đạo tỉnh công bố, con đường trước mắt đối với một tỉnh giàu khoáng sản như Cao Bằng sẽ khó khăn, nhưng hứa hẹn sẽ là con đường thực sự hướng đến mục tiêu phát triển bền vững.

Quản lý và giám sát hoạt động khoáng sản

Năm 2012, Ủy ban Thường vụ Quốc hội tiến hành triển khai Nghị quyết số 426/NQ-UBTV/QH13 về giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về quản lý, khai thác khoáng sản gắn với bảo vệ môi trường. Đầu năm nay, Thủ tướng Chính phủ đã có chỉ thị số 02/CT-TTg ngày 9/1/2012 về việc tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với các hoạt động thăm dò, khai thác, chế biến, sử dụng và xuất khẩu khoáng sản. Theo đó, Thủ tướng yêu cầu kiên quyết dừng khai thác đối với các dự án khoáng sản chưa có công nghệ chế biến hiện đại, hiệu quả cao, không cho phép xuất khẩu khoáng sản thô. Với sự quyết liệt của Chính phủ và giám sát của Quốc hội, hy vọng rằng hiện trạng khai thác khoáng sản thiếu kiểm soát trên phạm vi cả nước nói chung và khu vực cao nguyên đá vôi phía Bắc nói riêng sẽ được điều chỉnh, quản lý tốt hơn.

Báo chí đã đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ giám sát việc thực hiện các chính sách về khai thác khoáng sản trong thời gian vừa qua. Nhiều vấn đề bức xúc từ thực tế đã được bàn thảo ở cấp độ hoạch định chính sách và góp phần vào quá trình sửa đổi Luật Khoáng sản, được Quốc hội thông qua vào năm 2010 và có hiệu lực từ 1/7/2011. Song hành với những nỗ lực của các cơ quan hữu quan, những phản ánh của báo chí về các khía cạnh khác nhau về hoạt động khoáng sản sẽ tiếp tục giúp hoàn thiện

cơ chế, chính sách để quản lý hiệu quả nguồn tài nguyên thiên nhiên này. Qua đó, những tác động và hệ lụy lên môi trường – xã hội – cuộc sống người dân sẽ được giảm thiểu, tài nguyên khoáng sản được sử dụng một cách hữu hiệu để phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế và xóa đói giảm nghèo.

Thông tin tham khảo

Cổng thông tin điện tử Bắc Kạn, 2010. Bắc Kạn: Những tiềm năng, lợi thế về Môi trường Đầu tư. Link: <http://www.backan.gov.vn/Pages/moi-truong-dau-tu.aspx> [Truy cập 2/6/2012].

Cổng thông tin điện tử Hà Giang, 2011. Hà Giang tập trung phát triển ngành công nghiệp khai khoáng. Link: <http://www.hagiang.gov.vn/rss/index.php?pageid=10231&topicid=128> [Truy cập 3/6/2012].

H.Ngọc & C.Tuấn, 2012. UBND tỉnh giám sát tại Cao Bằng và Lào Cai. Báo đại biểu nhân dân. Link: <http://daibieunhandan.vn/default.aspx?tabid=73&NewsId=246084>.

Kiên Trung, 2011a. Bán quặng xuyên biên giới như... bán rau! VietnamNet. Link: <http://vietnamnet.vn/vn/xa-hoi/45846/ban-quang-xuyen-bien-gioi-nhu--ban-rau-.html>.

Kiên Trung, 2011b. Cao Bằng ngừng cấp phép khai thác quặng sắt và mangan. VietnamNet. Link: <http://vietnamnet.vn/vn/xa-hoi/4976/vi-sao-cao-bang-ngung-cap-phep-khai-khoang-.html>.

Nhóm PV điều tra, 2010a. Trắng đêm theo ngựa thồ quặng lậu vượt biên. VietnamNet. Link: <http://vnn.vietnamnet.vn/psks/201005/Clip-1-Trang-dem-theo-ngua-tho-quang-lau-vuot-bien-909333/>.

Nhóm PV điều tra, 2010b. “Tùng xèo” cả đất nông nghiệp để đào vàng. VietnamNet. Link: <http://vnn.vietnamnet.vn/psks/201005/Tung-xeo-ca-dat-nong-nghiep-de-dao-vang-910017/>.

Nhóm PV điều tra, 2010c. Xâm nhập chợ quặng lậu vùng biên. VietnamNet. Link: <http://vnn.vietnamnet.vn/psks/201005/Cho-quang-lau-hien-ngang-hop-giua-rung-909573/>.

Sở Tài nguyên và Môi trường Cao Bằng, 2007. Tài nguyên khoáng sản tại Cao Bằng. Link: <http://tnmtcaobang.gov.vn/index.php/vi/news/Dia-chat-Khoang-san/Tai-nguyen-khoang-san-tai-Cao-Bang-26/> [Accessed June 1, 2012].

Trần Thanh Thủy & Nguyễn Việt Dũng, 2010. Khai thác khoáng sản và giảm nghèo: Mối quan hệ trái chiều và một số vấn đề chính sách. Link: www.nature.org.vn/vn/tai-lieu/PB_Mining&Poverty_Oct2010.pdf.

Tổng cục Thống kê, 2009. Kho dữ liệu Tổng điều tra dân số và nhà ở năm 2009. Link: <http://www.gso.gov.vn/khodulieudanso2009/> [Truy cập: 1/6/2012].

UBND tỉnh Tuyên Quang, 2012. Báo cáo thực hiện chính sách, pháp luật về quản lý, khai thác khoáng sản gắn với bảo vệ môi trường,

Lê Việt Dũng, 2011. Đình chỉ 3 công ty xuất quặng trái phép qua biên giới. VietnamPlus. Link: <http://www.vietnamplus.vn/Home/Dinh-chi-3-cong-ty-xuat-quang-trai-phep-qua-bien-gioi/20111/74771.vnplus>.

Ủy ban Dân tộc, 2012. Trang tin điện tử Ủy ban Dân tộc. Link: <http://cema.gov.vn/> [Truy cập 2/6/2012].

Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) là tổ chức phi lợi nhuận hoạt động nhằm bảo vệ môi trường, bảo tồn sự đa dạng và phong phú của thiên nhiên, nâng cao chất lượng cuộc sống của cộng đồng địa phương thông qua tìm kiếm, quảng bá, thực hiện các giải pháp bền vững và thân thiện với môi trường.

TRUNG TÂM CON NGƯỜI VÀ THIÊN NHIÊN

Số nhà 6 N8B, Trung Hòa - Nhân Chính, đường Nguyễn Thị Thập
Phường Nhân Chính, Quận Thanh Xuân, Hà Nội
Hòm thư 612, Bưu điện Hà Nội

Tel: (04) 3556-4001 | **Fax:** (04) 3556-8941

Email: truyenthong@nature.org.vn

Website: www.nature.org.vn

Trang tin Con người và Thiên nhiên

www.thiennhien.net

Xin cảm ơn sự hỗ trợ của

CRITICAL ECOSYSTEM
PARTNERSHIP FUND

Khai thác cát sỏi trên sông Gâm đoạn qua thị trấn Vĩnh Lộc, huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang (Ảnh: ThienNhien.Net/PanNature)